

УДК 378.147:811.111(07)

Тамаркіна Ольга Леонідівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Сумський національний аграрний університет, доцент кафедри іноземних мов, 40021, вул. Г. Кондратьєва, 160, м. Суми Україна, e-mail: olgatam74@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-8508-1449>

Байдак Людмила Іванівна, старший викладач, Сумський національний аграрний університет, доцент кафедри іноземних мов, 40021, вул. Г. Кондратьєва, 160, м. Суми Україна, e-mail: baili@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-3801-4606>

Березняк Оксана Павлівна, старший викладач, Сумський національний аграрний університет, доцент кафедри іноземних мов, 40021, вул. Г. Кондратьєва, 160, м. Суми Україна, e-mail: oksana.berezniak@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-0399-5336>

ЗАСТОСУВАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ЗВО

Анотація. Сучасна освітня ситуація характеризується становленням гуманістичної парадигми, яка має інші, відмінні від традиційних, підходи до організації навчального процесу, засновані на концепції особистісно-орієнтованого навчання. Його основною метою є забезпечення розвитку та саморозвитку особистості на основі виявлення її індивідуальних особливостей як суб'єкта пізнання та результатів її предметної діяльності. Особистісно-орієнтоване навчання є гуманітарною технологією відкритого типу. На відміну від традиційного навчання, яке орієнтується в основному на когнітивну сферу та мислення, ця технологія проектується для роботи зі свідомістю людини та процесами її індивідуально-особистісного розвитку. Метою цієї технології є розвиток особистісних структур свідомості (здатність робити вибір, рефлексія), суб'єктних якостей (автономності, самостійності, відповідальності) та індивідуальності студентів. Особистісний розвиток є однією із найвимогливіших проблем сучасної вищої школи. Тому, сьогодні потрібно поєднувати передачу знань, умінь і навичок з особистісним розвитком студентів. Проблема полягає в тому, що система діяльності викладача не завжди сприяла створенню умов для реалізації особистісно-орієнтованого підходу в його освітній діяльності. Це виражалось у протиріччях між: -об'єктивною потребою в розвитку особистісного потенціалу сучасного студента та недостатнім розробленням теоретичних та технологічних основ цієї проблеми, відсутністю досвіду роботи в цьому напрямку в практиці викладачів і шляхами особистісно-орієнтованого навчання; традиційною навчальною діяльністю викладача та цілями

особистісно-орієнтованого навчання; -між необхідністю в теоретичному обґрунтуванні, методичному забезпеченні процесу гуманізації навчальної діяльності викладача та відсутністю реальної готовності викладача здійснювати особистісно-орієнтовану навчальну діяльність. Ефективність нестандартних занять забезпечується за умови володіння викладачем методики їх проведення та умілого використання таких занять у певній системі в поєднанні з традиційними формами роботи.

Ключові слова: традиційні методи навчання; нетрадиційні методи навчання; студент ЗВО; іноземна мова; культура спілкування; ефективність нетрадиційних методів.

Tamarkina Olha Leonidivna, Candidate of Pedagogical Sciences, assistant professor, Sumy National Agrarian University, 40021, H. Kodratieva str., 160, Sumy Ukraine, e-mail: olgatam74@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-8508-1449>

Baidak Liudmyla Ivanivna, senior teacher, Sumy National Agrarian University, 40021, H. Kodratieva str., 160, Sumy Ukraine, e-mail: baili@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-3801-4606>

Berezniak Oksana Pavlivna, senior teacher, Sumy National Agrarian University, 40021, H. Kodratieva str., 160, Sumy Ukraine, e-mail: oksana.berezniak@ukr.net <https://orcid.org/0000-0002-0399-5336>

APPLICATION OF NON-TRADITIONAL TECHNOLOGIES TEACHING A FOREIGN LANGUAGE TO STUDENTS OF NON-LANGUAGE HIGH SCHOOLS

Abstract The current educational situation is characterized by the emergence of a humanistic paradigm that has different approaches to the organization of the educational process from the traditional ones, based on the concept of personality-oriented learning. Its main goal is to ensure the development and self-development of the individual based on the identification of his or her individual characteristics as a subject of cognition and the results of his or her subject activity. Personality-based learning is an open-ended humanitarian technology. Unlike traditional learning, which focuses mainly on the cognitive sphere and thinking, this technology is designed to work with human consciousness and the processes of individual and personal development. The purpose of this technology is to develop personal structures of consciousness (ability to make choices, reflection), subjective qualities (autonomy, independence, responsibility) and individuality of students. Personal development is one of the most demanding problems of modern

higher education. Therefore, today it is necessary to combine the transfer of knowledge, skills and abilities with the personal development of students. The problem is that the system of teacher's activity has not always been conducive to creating conditions for the implementation of a personality-oriented approach in their educational activities. This was expressed in the contradictions between: -the objective need to develop the personal potential of a modern student and insufficient development of the theoretical and technological foundations of this problem, lack of experience in this area in the practice of teachers and ways of personality-oriented learning; -traditional teaching activities of the teacher and the goals of personality-oriented learning; -between the need for theoretical substantiation, methodological support of the process of humanization of the teacher's teaching activity and the lack of real readiness of the teacher to carry out personal The effectiveness of non-standard classes is ensured by the teacher's knowledge of the methodology of their conduct and skillful use of such classes in a certain system in combination with traditional forms of work.

Key words traditional teaching methods; non-traditional teaching methods; university student; foreign language; culture of communication; effectiveness of non-traditional teaching methods

Постановка проблеми. Розвиваючий потенціал нетрадиційних форм заняття можна охарактеризувати за допомогою визначення наступних цілей навчання: формування у студентів інтересу й поваги до культури країни досліджуваної мови; виховання культури спілкування й потреби в практичному використанні мови в різних сферах діяльності; розвиток мовних, інтелектуальних і пізнавальних здатностей, розвиток ціннісних орієнтацій, почуттів й емоцій студента.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковими питаннями щодо нетрадиційних форм навчання займалися наступні вчені-методисти: І. Атанайчук, Г. Борецька, Н. Борисова, Т. Михальченко, Л. Нос, В. Сазонова, М. Хома, Н. Христич, І. Чорна та ін..

Мета статті. Розглянути актуальність теми, пов'язаної із тими змінами, які відбуваються сьогодні в суспільних відносинах, засобах комунікації (використання нових інформаційних технологій). Саме вони вимагають підвищення комунікативної компетенції студентів, вдосконалення їх філологічної підготовки.

Виклад основного матеріалу. Наявна певна суперечність: хоча престиж володіння іноземною мовою та її важливість у житті очевидні,

спостерігається гострий недолік позитивної мотивації. Для цього необхідно виконати дії, спрямовані внутрішньо мотивувати студентів, створивши умови для розвитку в них особистої зацікавленості та потреби у вивченні іноземної мови, що відповідає різновидам внутрішньої мотивації, зокрема, комунікативній (для безпосереднього спілкування мовою), інструментальній (для позитивного ставлення до різних видів роботи) та лінгвопізнавальній (для позитивного ставлення до мови). Викладач щоденно застосовує свою педагогічну майстерність - вміння спонукати, а не примушувати, тобто стимулювати студента все робити з власної волі, за власним бажанням. В наш час з'явилося багато методів, орієнтованих на більш раціональну методику навчання. Кожен метод має властиві йому позитивні та негативні сторони і за певних умов має свою об'єктивну цінність.

Іноземна мова – це не просто навчальний предмет. На відміну від інших академічних предметів, це ціла галузь, оскільки розкриває перед людиною скарбницю іншомовної культури, нові стилі життя.

Специфіка іноземної мови як навчального предмета, полягає в тому, що спілкування є не лише кінцевою метою навчання, а й засобом її досягнення. Для досягнення високого рівня володіння студентами іноземною мовою викладачеві важливо знати новітні методи викладання, спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб оптимально підібрати той чи інший метод відповідно до рівня знань, потреб, інтересів студентів тощо [4].

На нашу думку, існують різні методи навчання іноземній мові. Ми поділемо їх на традиційні та нетрадиційні. Традиційні методи можуть бути ефективними для деяких студентів, але вони також можуть бути обмежені у сприйнятті інформації та розвитку комунікативних навичок. До традиційних методів навчання англійської мови, ми відносимо наступні:

1. Граматика-перше: Цей підхід акцентується на вивченні граматики мови, а потім використанні її в практичних вправах і розмові. Граматика-перше є одним з традиційних методів навчання англійської мови. Основна ідея полягає в тому, щоб спочатку зосередитися на вивченні граматичних правил і структур мови. Студенти вивчають правила граматики, такі як часи, правила утворення речень, вживання дієслів та інші мовні конструкції. Хоча граматика-перше може бути корисним методом для тих, хто більш схильний до структурованого навчання, деякі вчені вважають, що цей підхід може бути недостатнім для розвитку комунікативних навичок і розуміння мови в реальних ситуаціях.

2. *Аудіювання та читання*: Цей підхід спрямований на розвиток навичок слухання і читання шляхом прослуховування аудіозаписів або читання текстів. Цей підхід базується на розвитку навичок слухання і читання шляхом активного використання аудіозаписів та текстів. Читання, з іншого боку, сприяє розвитку навичок розуміння писемної англійської мови. Студенти можуть читати різноманітні тексти, такі як книги, газетні статті, блоги, інтернет-сторінки та інше. Через це вони розширюють свій словниковий запас, вчаться новим граматичним структурам і вдосконалюють свої навички розуміння тексту в цілому. Під час аудіювання студенти слухають аудіозаписи різного типу, такі як аудіокниги, розмовні тексти, радіопрограми або відео. Це дозволяє їм покращувати розуміння англійської мови в усних формах, а також вчить їх розпізнавати і розуміти різноманітні акценти, темп мовлення та вимову.

3. *Переклад*: Цей метод передбачає переклад слів та фраз з англійської мови на рідну мову і навпаки для кращого розуміння. Цей підхід передбачає переклад слів, фраз, речень та текстів з англійської мови на рідну мову студента і навпаки з метою кращого розуміння і закріплення матеріалу. Однак *переклад* також може стати перешкодою для розвитку мовленнєвої впевненості та нативного мислення в англійській мові, оскільки може виникнути звичка думати спочатку у рідній мові і потім перекладати. Тому важливо розуміти, коли і як ефективно використовувати переклад у процесі вивчення мови. Студенти перекладають текст або слова з англійської мови на свою рідну мову, щоб зрозуміти значення або вивчити нові слова та вирази. Вони також можуть перекладати свої думки або ідеї з рідної мови на англійську, щоб вдосконалити свої навички вираження.

4. *Вправи на письмо*: Цей підхід включає в себе написання текстів, складання речень та інші вправи для покращення письмових навичок. Основна мета цього підходу орієнтована на розвиток навичок письма шляхом активного виконання різних письмових завдань. Студенти можуть писати оповідання, есе, листи, статті або інші твори на англійській мові, щоб вдосконалити свої навички написання і розгорнути свою творчу обдарованість. Також вони мають можливість виконувати вправи на складання речень з новими словами або фразами, щоб вивчити їх контекстуальне використання і граматику; можуть виправляти помилки в текстах, включаючи орфографію, граматику і пунктуацію, щоб вдосконалити свої редакторські навички. Саме такі вправи допомагають студентам розвивати навички письма, розширювати свій словниковий запас, закріплювати граматичні правила і вчити їх ефективно виражати свої думки на письмі.

5. *Репетиція та пам'ять*: Відтворення фраз та речень з метою закріплення матеріалу в пам'яті. Важливий традиційний метод навчання англійської мови. Цей підхід передбачає систематичне відтворення фраз, речень, словникових одиниць та граматичних структур з метою закріплення матеріалу в пам'яті. Цей метод допомагає студентам закріпити вивчений матеріал в пам'яті, що робить його легше доступним для використання в майбутньому.

6. *Персональні заняття з викладачем*: Персональні заняття з викладачем це такі, де викладач може давати пояснення, вправи та коригувати помилки. Цей підхід полягає у навчанні учнів у невеликих групах або один на один з викладачем, який надає їм індивідуальне спрямування та допомогу. Викладач пристосовує заняття до потреб та рівня кожного студента, надає додаткові завдання або пояснення для покращення навичок. Заняття з викладачем дозволяють студентам отримувати персоналізовану увагу та зосереджуватися на своїх індивідуальних потребах та цілях. Вони також сприяють активній взаємодії та обміну мовленнєвими навичками між викладачем та студентами, що створює стимулююче навчальне середовище [2].

Однак, на сьогодні існує багато інших методів, які можна назвати нетрадиційними. Використання нетрадиційних методів може бути дуже корисним для залучення студентів та створення стимулюючого середовища для навчання англійській мові.

Нетрадиційні форми занять з англійської мови можуть бути дуже ефективними для стимулювання зацікавленості та активності студентів. Саме ці, нетрадиційні методи, ми вважаємо, можна використовувати під час занять з англійської мови; вони можуть бути цікавими та ефективними для різних типів учнів.

1. *Імітація*: Створення ситуацій для імітації реального мовного спілкування. Це може бути рольові гри, імпровізація або навіть використання мовлення в реальних ситуаціях, наприклад, участь у мовних клубах або спілкування з носіями мови. Імітація може бути дуже ефективним методом навчання англійської мови, оскільки вона дозволяє учням відчувати себе в реальних мовних ситуаціях, розвивати навички спілкування та практикувати використання мови в реальному часі. Можна проводити:

- *мовні клуби (Speaking Clubs)*: беручи участь у них, учасники можуть спілкуватися між собою англійською мовою на різні теми;

- *спілкування з носіями мови*: використання можливостей для спілкування з носіями мови, таких як розмовні групи, різноманітні заходи, волонтерська діяльність або спілкування через Інтернет;
- *реальні ситуації*: де існує підтримка студентів у використанні англійської мови в реальних життєвих ситуаціях, таких як замовлення їжі в ресторані, спілкування з місцевими мешканцями під час подорожей тощо.

Цей метод дозволяє студентам відчувати себе більш комфортно під час використання англійської мови та розвивати вміння спілкування в реальних ситуаціях [5].

2. *Мультиплікаційні вправи*: Використання мультимедійних засобів, таких як відео, аудіо та мультфільми, для навчання мови. Це може включати перегляд фільмів або серіалів у мові, пісні, подкасти та ігри.

- *Перегляд серіалів*: студенти можуть дивитися англійськомовні фільми та серіали з субтитрами або без них, щоб покращити розуміння мовлення, вимову та вивчати нові слова та вирази. Після перегляду можна обговорити сюжет, персонажів та ключові моменти;
- *слухання пісень*: використання англійськомовних пісень для вивчення вимови, розуміння тексту та вивчення нових слів та виразів. Студенти можуть аналізувати тексти, шукати значення невідомих слів та спробувати відтворити текст самостійно;
- *прослуховування подкастів*: використання аудіо-подкастів для покращення навичок слухання та розуміння англійської мови. Подкасти можуть бути на різні теми: новини, історії, розмовні клуби тощо;
- *використання ігор*: ігри та інтерактивні вправи, що базуються на мультимедійних ресурсах, можуть бути цікавим та ефективним способом вивчення мови. Це можуть бути мовні ігри, які розвивають словарний запас, граматику та навички мовлення.

Ці мультиплікаційні вправи допомагають зробити навчання більш цікавим та захоплюючим, а також дозволяють студентам використовувати мову в різних контекстах та отримувати нові знання через різноманітні джерела.

3. *Графічні організатори*: Використання карт або діаграм для візуалізації відношень між словами, граматичними конструкціями та фразами. Використання *мани думок* для організації та візуалізації вивченого матеріалу. Наприклад, студенти можуть створювати:

- *мапу думок* для побудови англійських речень, вивчення нових слів та виразів або розуміння граматичних конструкцій;
- *таблиці з вивченим словниковим запасом*: створення таблиць, де студенти можуть записувати нові слова та фрази, разом із їх перекладом, вживанням у реченнях та прикладами використання;
- *діаграми з граматичними конструкціями*: використання діаграм для візуалізації граматичних правил та конструкцій. Студенти можуть створювати діаграми для правильного вживання часів або порядку слів у реченні;
- *інтерактивні графіки*: використання інтерактивних онлайн-інструментів для створення графічних організаторів, які дозволяють студентам маніпулювати та редагувати матеріал, наприклад, використання онлайн-мап мислення або інтерактивних таблиць;
- *конспекти занять*: створення конспектів занять з використанням графічних організаторів для підсумування вивченого матеріалу та узагальнення ключових понять.

Використання графічних організаторів допомагає візуалізувати інформацію, що полегшує її засвоєння та робить процес вивчення більш ефективним та захоплюючим.

4. *Технології*: Використання різноманітних мобільних додатків та онлайн-ресурсів для навчання мови, таких як Duolingo, Memrise, або Anki для вивчення слів та фраз. Використання технологій у навчанні мови може значно полегшити та розширити можливості студентів для вивчення та практики англійської мови. На нашу думку, наразі популярні мобільні додатки та онлайн-ресурси, які можна використовувати для навчання англійській мові:

- *Duolingo*: цей додаток пропонує короткі та цікаві уроки з вивчення англійської мови, які включають в себе вправи на слухання, читання, граматику та відповіді на запитання. Duolingo також надає можливість практикувати мовлення з використанням голосових вправ;
- *Memrise*: цей додаток базується на методі вивчення слів та фраз за допомогою повторень та асоціацій. Він пропонує різноманітні вправи, включаючи візуальні асоціації, використання карток та тестування;
- *Anki*: Anki - це програма для повторення слів та фраз за допомогою системи повторень з використанням флеш-карток. Вона дає можливість створювати власні набори карток або використовувати готові шаблони;

- *BBC Learning English*: цей веб-сайт та додаток пропонує велику кількість безкоштовних ресурсів для вивчення англійської мови, включаючи аудіо та відео матеріали, статті, вправи та тести;
- *Quizlet*: цей додаток дозволяє створювати та ділитися наборами карток для вивчення слів та фраз. Він також пропонує різні типи вправ, такі як тестування, спостереження за картинками та інші.

Дані технології дозволяють студентам навчатися в будь-який зручний для них час та місце, використовуючи різноманітні інтерактивні інструменти та ресурси [1].

5. *Інтерактивні методи*: Використання інтерактивних ігор та вправ, що створюються спеціально для навчання мови. Це може бути комп'ютерні ігри, онлайн-виклики та групові активності.

- *Комп'ютерні ігри для навчання мови*: існує безліч комп'ютерних ігор, які спеціально створені для вивчення мови. Ці ігри можуть включати в себе вправи на слухання, читання, граматику та мовлення. Наприклад, «Linguascope» або «Rosetta Stone» - це популярні програми, які використовуються для інтерактивного вивчення мови;
- *Онлайн-виклики та змагання*: створення онлайн-викликів або змагань між студентами або групами для виконання різних завдань з вивчення мови. Це може бути виконання вправ на правильне вимовляння, відповіді на питання, розв'язання головоломок тощо;
- *Групові активності*: організація групових вправ або проєктів, де студенти працюють разом для вирішення завдань з вивчення мови. Наприклад, створення спільних презентацій, діалогів або вистав на англійську тему;
- *Рольові ігри*: організація рольових ігор, де студенти грають різні ролі та взаємодіють між собою, використовуючи англійську мову. Наприклад, симуляція реальних ситуацій, таких як поїздка до іншої країни або презентація товарів у магазині.

Ці інтерактивні методи навчання допомагають залучити студентів до процесу вивчення мови, роблять навчання більш цікавим та захоплюючим, а також сприяють розвитку різних навичок мовлення, слухання, читання та письма.

6. *Мистецький підхід*: Використання мистецтва, такого як музика, живопис або театр, для створення мотивації для вивчення мови. Наприклад, аналіз текстів пісень або ролей у театральних постановках.

- *Аналіз текстів пісень*: студенти можуть вивчати тексти англомовних пісень, аналізувати вживання слів та виразів, розуміти контекст та смислову навантаженість. Потім вони можуть обговорювати теми, відчувати емоції та навіть створювати свої власні тексти пісень;
- *театральні постановки*: організація театральних постановок, де учні грають різні ролі та використовують англійську мову для виразного мовлення. Це допомагає розвивати навички спілкування, виразності та мовлення в реальних ситуаціях;
- *Мистецькі проекти*: створення мистецьких проектів, таких як ілюстрації до текстів, колажі, відеопрезентації тощо, які стимулюють студентів використовувати англійську мову для опису своїх творів та вираження власних думок;
- *Музичні та театральні вистави*: відвідування англомовних музичних або театральних вистав, які можуть стати джерелом навчального матеріалу та надиханням для студентів;
- *Творчі проекти*: спільне створення творчих проектів, які поєднують мову з мистецтвом, наприклад, написання англійською мовою короткого фільму, складання поезій, творче письмо тощо.

Мистецький підхід дозволяє студентам не лише вивчати мову, а й виразити свою креативність та особистість через мистецтво, що робить процес навчання більш цікавим.

Висновки. Вивчення англійської мови може бути захоплюючим та корисним процесом, але вимагає від допитливих студентів систематичної праці та наполегливості. Вивчення мови – означає постійна практика, тобто постійне використання мови у всіх її формах (читання, письмо, слухання та говоріння). Використання різноманітних ресурсів сприяє розширенню світогляду, вмінню розуміти носіїв мови без додаткових девайсів та гаджетів. Бути серед тих, хто є учасником спільнот англомовних людей, де можна обговорювати та практикувати мову з іншими студентами, носіями мови. Також важливо чітко розуміти свої цілі, плани та мотивацію для свого вивчення мови, що допоможе в майбутньому керувати прогресом та заохочувати досягнення. Студентам треба чітко розуміти, що англійська мова постійно змінюється та розвивається. Тому студентам не варто зупинятися, треба постійно удосконалювати свої знання мови.

Література

1. Борисова Н.В. Використання нетрадиційних форм у навчанні англійської мови [Електронний ресурс] режим доступу:

<http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/295/8210/17144-1?inline=1>

2. Дичківська І.М. Інновації в педагогічних технологіях: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2017. 218 с.
3. Нос Л.С., Хома М.А. Нестандартні уроки з англійської мови в новій українській школі *Молодий вчений* № 10 (86) 2020. [Електронний ресурс] режим доступу: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/346/335>
4. Сазонова В. С., Анатайчук І. М. Застосування нетрадиційних форм проведення уроку з англійської мови для розвитку комунікативних навичок у студентів немовних спеціальностей. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні 178 комунікації*. Том 31 (70) № 2 Ч. 2 2020. С. 225–231.
5. Чорна І.І. Використання нетрадиційних форм організації навчання на заняттях з іноземної мови як важлива умова формування професійної мобільності майбутніх економістів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Випуск 60 (2018). С. 216–219 [Електронний ресурс] режим доступу: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/23989/Chorna%20I.%20I..pdf?sequence=1>

References

1. Borysova N.V. Vykorystannia netradytsiinykh form u navchanni anhliiskoi movy [Using non-traditional forms in teaching English] Retrieved from: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/295/8210/17144-1?inline=1> [in Ukrainian]
2. Dychkivska I.M. Innovatsii v pedohohichnykh tehnolohiiakh [Innovations in pedagogical technologies] navch.posibnyk Kyiv: Akademvydav, 2017. 218 p. [in Ukrainian]
3. Nos L.S. Khoma M.A. Nestandardni uroky z anhliiskoi movy d novii ukrainskii shkoli [Non-standard English lessons in a new Ukrainian school] *Molody vchenyi* № 10 (86) 2020. Retrieved from <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/346/335> [in Ukrainian]
4. Sazonova V.S. Anataichuk I.M. Zastosuvannia netradytsiinykh form provedennia uroku z anhliiskoi movy dlia rozvytku komunikatyvnykh navychok u studentiv nemovnykh specialnostei [The use of non-traditional forms of the English language lesson for the development of communication skills in students of non-language specialties] *Vcheni zapysky TNU named after V.Vernadskii*. Vol. 31 (70) № 2 Part. 2 2020. PP. 225–231. [in Ukrainian]
5. Chorna I.I. Vykorystannia netradytsiinykh form orhanizatsii navchannia na zaniattiakh z inozemnoi movy yak vazhlyva umova formuvannia profesiinoi mobilnosti maibutnikh ekonomistiv [The use of non-traditional forms of organizing learning in foreign language classes as an important condition for the formation of professional mobility of future economists] *Naukovyi chasopys NPU* Issue 60 (2018). PP. 216–219 Retrieved from <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/23989/Chorna%20I.%20I..pdf?sequence=1> [in Ukrainian]